

NORGES HØYESTERETT

Den 21. september 2011 avsa Høyesterett dom i

HR-2011-01755-A, (sak nr. 2011/1038), straffesak, anke over dom,

A (advokat Marius O. Dietrichson)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Irlin Irgens)

STEMMEGIVNING:

- (1) Dommer **Tønder**: Saken gjelder spørsmål om lagmannsretten ved avgjørelsen av en straffesak om narkotikaforbrytelse har bygd på et riktig forsettsbegrep, og om domsgrunnene er tilstrekkelige.
- (2) Halden tingrett avsa 16. februar 2011 dom med slik domsslutning:
 - ”1. A, født 01.11.1980, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første ledd jf tredje ledd første punktum til en straff av fengsel i 7 – syv – år og 6 – seks – måneder. Til fradrag i straffen kommer 307 – trehundreogsyv – dager for utholdt varetekt pr. 15.02.2011.
 2. A dømmes til å tåle inndragning til fordel for statskassen av 1 stk Renault Megane Scenic personbil, en Nokia mobiltelefon og 200 – tohundre – euro, jf straffeloven §§ 35 annet ledd, 34 og 37 d.”
- (3) A anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet og straffutmålingen til Borgarting lagmannsrett, som 19. mai 2011 avsa dom med slik domsslutning:

- ”1. **A, f. 01.11.1980, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første ledd jfr tredje ledd første punktum til fengsel i 7 – syv – år og 6 – seks – måneder med fradrag for 399 – trehundreogtittini – dager for utholdt varetekt.**
2. **A dømmes til å tåle inndragning til fordel for statskassen av 1 stk Renault Megane Scenic personbil og en Nokia mobiltelefon, jfr straffeloven § 35 annet ledd.**
3. **A dømmes til å tåle inndragning til fordel for statskassen av 100 – etthundre – euro, jf straffeloven § 34.”**

- (4) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen, saksbehandlingen og straffutmålingen. Ved Høyesteretts ankeutvalgs beslutning 12. juli 2011 ble anken over straffutmålingen ikke tillatt fremmet, mens anken over lovanvendelsen og saksbehandlingen ble tillatt fremmet.
- (5) *Jeg er kommet til at anken fører fram.*
- (6) Ved kontroll 22. april 2010 på Svinesund ble det funnet 10,67 kilo amfetamin gjemt i domfeltes bil, som han selv var fører av. Amfetaminen hadde en styrkegrad på mellom 25 % og 27 %. Han har forklart at han handlet etter oppdrag fra en person, ”B”, som holder til i Amsterdam. Før han reiste fra Amsterdam, hadde ”B” tatt bilen til et verksted for å gjemme ”noe” i den. Domfelte har videre forklart at han ikke var kjent med at det var amfetamin han hadde med seg, derimot trodde han at det gjaldt cirka fem kilo hasj.
- (7) Ved lagrettens kjennelse er han funnet skyldig i overtredelse av straffeloven § 162 første, jf. tredje ledd første punktum; det vil si at overtredelsen gjelder et meget betydelig kvantum narkotika, med en strafferamme på fengsel i 3 til 15 år.
- (8) Det er uenighet mellom aktor og forsvarer om hvilken forsettsform A er dømt etter. Mens aktor hevder det er lagt til grunn sannsynlighetsforsett, mener forsvarer at skyldformen er dolus eventualis.
- (9) Av langvarig rettspraksis følger at det som ledd i straffutmålingen skal gis en beskrivelse av den handling domfellelsen gjelder. Denne beskrivelsen skal ikke bare redegjøre for det objektive hendelsesforløp, men også ta stilling til hva som er funnet bevist når det gjelder subjektiv skyld, jf. Rt. 2011 side 747 avsnitt 11 med videre henvisninger. Hvilken skyldform som ligger til grunn for domfellelsen, skal således framgå av begrunnelsen for lagmannsrettens straffutmåling.
- (10) Forsettsformene sannsynlighetsforsett og dolus eventualis er i straffeloven 2005 § 22 – som ennå ikke er trådt i kraft, men som på dette punkt gir uttrykk for gjeldende rett – definert henholdsvis i bestemmelsens bokstav b og c. Denne del av bestemmelsen lyder:
- ”Forsett foreligger når noen begår en handling som dekker gjerningsbeskrivelsen i et straffebud**
- ...
- b) med bevissthet om at handlingen sikkert eller mest sannsynlig dekker gjerningsbeskrivelsen, eller**
- c) holder det for mulig at handlingen dekker gjerningsbeskrivelsen, og velger å handle selv om det skulle være tilfellet.”**
- (11) Om domfeltes subjektive skyld heter det i lagmannsrettens dom:

”Forsvareren har i formildende retning anført at tiltalte har små kunnskaper om narkotika, og derfor trodde at det dreide seg om cirka fem kg hasjisj. Særlig har tiltalte fremhevet at han aldri har hørt om amfetamin. Tiltaltes subjektive skyld anføres derfor å ligge nær den nedre grensen for hva som kan betegnes som forsett.

Lagmannsretten er ikke enig i dette. Tiltalte mottok oppdraget fra en person som han visste handlet med narkotika, og han visste at bilen ble tatt med til et bilverksted der narkotikaen ble plassert. Det ble benyttet følgebil og han sto i stadig kontakt med føreren av denne. Hvis han ble tatt, skulle han fortelle en dekkhistorie om å skulle besøke en syk venninne i Norge, og han fikk oppgitt et telefonnummer til vedkommende. Telefonnummeret viste seg å tilhøre en kvinne i X, som ikke har noe med saken å gjøre. Profesjonaliteten, organiseringen og ressursene som ble satt inn for å gjennomføre innførselen, måtte for de aller fleste ha vekket en mistanke om at det dreide seg om andre stoffer enn en begrenset mengde hasjisj. ...”

- (12) Når forsvareren hevder at forsettsformen er dolus eventualis, er det særlig vist til siste setning i sitatet. Det anføres videre at det som her uttales, ikke tilfredsstillende vilkårene for å konstatere dolus eventualis.
- (13) Jeg er enig med forsvareren i at det som uttales, ikke tilfredsstillende kravene til dolus eventualis. Setningen kan riktignok forstås slik at domfelte, som ”de aller fleste”, hadde ”en mistanke om” eller anså det mulig at det var amfetamin han hadde med seg. Det framgår imidlertid ikke at han bevisst har valgt å handle selv om dette skulle vise seg å være tilfelle, jf. den forannevnte definisjonen av dolus eventualis.
- (14) Aktor har framholdt at det ikke er dolus eventualis lagmannsretten har hatt til hensikt å beskrive. Det forhold at lagmannsretten ikke var enig med forsvarer i at tiltaltes subjektive skyld ligger nær den nedre grensen for hva som kan betegnes som forsett, peker mer i retning av sannsynlighetsforsett enn dolus eventualis. Dette er imidlertid vanskelig å forene med det lagmannsretten deretter uttrykker om ”mistanke”. Det går således ikke tydelig fram av domsgrunnene at domfelte fant det mest sannsynlig at det var amfetamin han hadde med seg, og heller ikke at en slik bevissthet gjaldt for hele det betydelige kvantumet som ble innført.
- (15) Siden domsgrunnene etterlater tvil om hvilken forsettsform lagmannsretten har bygd på, er det ikke mulig å etterprøve om lagrettens forståelse av skyldkravet har vært korrekt, jf. Rt. 2009 side 750 avsnitt 91. Rettsbelæringen til lagretten er ikke protokollert. Det dreier seg i dette tilfellet om en meget alvorlig narkotikaovertrødelse, og jeg er derfor kommet til at lagmannsrettens dom med ankeforhandling må bli å oppheve.
- (16) Jeg stemmer for denne

D O M :

Lagmannsrettens dom med ankeforhandling oppheves.

- (17) Dommer **Skoghøy:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (18) Dommer **Øie:** Likeså.
- (19) Dommer **Normann:** Likeså.
- (20) Dommer **Gjølstad:** Likeså.
- (21) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

Lagmannsrettens dom med ankeforhandling oppheves.

Riktig utskrift bekrefte: